

חזקת הבתים פרק שלישי בבא בתרא

מב.

עין משפט
נר מצוה

(א) לקמן קט. דף קע"ה.
(ב) ירושלמי: מנוח. ת.
ג' עין: לא; מנכר: מן; מולין:
קנסי: (א) קדושין י: ויזיק
קד: לקמן קט. קע"ה; עכ"ל
ו: א. כ. ב. ב. ב. ב. ב. ב. ב.
(ד) ירושלמי: ויזיק חס' לקמן
כ: ד"ה ע"ל; (ה) ויזיק חס' יז'
(ו) ומנוח: (א. ו.) [לקמן
קט. ו.] (ז) וכל הפירות רש"י.
(ח) והאמר רש"י.

הגהות הב"ח

(א) ש"ס"ה ד"ה אמר רב
פסל וכו' מנכר זו השדה:
(ב) ד"ה האומנין ה"ה ע"ל מולין
ד"ה יז' חס' וכו' והאבא ע"ל
אמנו וכו' רב' תתקו ע"ל
אין לו חזקה לטעון לקוח הוא
כדי: (ג) ד"ה שומעין יז'
דלכילי ע"ל: (ד) חז"ל
ד"ה מלוה וכו' גבי אמר
עולא אמר ר' אלעזר
הלכ גזינן מן העבדים:

מוסף רש"י

המלוה את חבריו בשטר.
אפילו לא נכתב בו
אחריות, גובה מנכסים
משועבדים. אם אין ללוה
מכסס בני חורין, גובה
מלוה מן הלקוחות. דאמר
גמסין אמרין (ב"ב ע"ב) כגון
לגבין אחריות שלא נכתב
בשטר, טעמא טופס הוא
וכמי שכתב בו דמי, ולא
שד' איתו וכו' גבי ויזיק
מכסין המלוה שיכתיב בשטר
אחריות אלף ששה הסופר
ועשה, וקמס שטר קלא אית
ליה ללקוחות הוא לאפשר
אפשרותם שלקוחי קרקע מן
הלוה וכו' ה"ה יז' בני
חורין כדי לגבות מן מלוה
את חובו. רמב"ם פ"ו: מלוה
אפילו לא נכתב בו אחריות
מן הירושלים, דשעבודא
לאו דאורייתא, וכל שכן מן
הלקוחות. אבל מלוה בשטר
הוא מלוה שיעבוד, דכתיב ליה
כל נכסי דלת ל' אחריון
לשטר דלת. וירושלמי יז'.
נעל. לגבי. ודאמר ר' פירא
ופרץ. גדר כל ה"ה. ה"ה. ה"ה.
זו חזקה. לקוחות. ה"ה.
המכר יטל לחזקו זו ג' ע"ל.

רבינו גרשום

אית ליה קלא שפירמסין
שקבל אחריות זהו ולא
איבעיה ליה לזבני מניה.
וקשיא רבא ארבי. ובשני
האם לא משהו הדואר טעמא
גובה מנכסים הירושלמי אבל
לזו קלא (א) היה לזו
לאסוקי אדעתיה וכו' מקמי
לזבנון דהי' ליה לפירמסין
ולזבני או משעבדי הני
קרקעי לאחר או לא הואיל
ולא שפירש רבא גובה
מנכסים משועבדים אבל
ג' לקוחות לאחר שכבר
בעדים לא מצטרפין משום
הואיל דלית ליה קלא מאי
היה ליה המזונק לומר לאסוקי
על דעתיה דלמיה: וכו'
אמר רב הכי. דאמר ר' אלעזר
שדריה בעדים גובה מנכסים
משועבדין כלומר דעדים
אית ליה קלא: והתני ע"י
עדים גובה מנכסים בני
חורין. אלא בעדים לית ליה
קלא וקשיא מהני ארבי:
וכי תימא רבא גזינן חז"ל
רספרי רב שניא: ופליג.
אמתי: מלוה על פה. חורין
בעדים לא אבשט: איני
גובה לא את הירושלמי ולא מן
הלקוחות. דלית ליה קלא:
מלוה עבד איש ריוף
בצנעא כי היכי דלא ילוללו
נכסיה. דאי הו' רבי אביה
הדואר חייב מקום שבריהוה

אינה אפסידו אנפשיהו. לשדו וחייבה כנדי שהיה להם לחקור יפה
אם מכר שום קרקע באחריות ולא עשו לפיכך הפסידו אבל גבי שלש
לקוחות אין להפסיד המעברע דמיון ליתכא שטר במכירות הללו ולא
יזא הקול ממילא לא היה לו לחקור דמימר אמר לפי שיראים להחזיק
בקרקע ועל ארכלה כל אחד שלש
שנים: **ומי אמר רב הכי.** דמכירת
קרקע באחריות בעדים בלא שטר
גובה הלווק כשטרפיה ממנו מנכסים
משועבדים: **בשטר.** דקמס שטר
לאחריות נכתב ואפילו לא נכתב ק"ל
לאחריות טעמא טופס הוא וכמי
שכתב דמי: **מנכסים משועבדים.**
מלקוחות וכגון שלא שצקו ליה ללוה
בני חורין לגבות המלוה מהם: ע"י
עדים. כלומר בלא שטר: **מנכסים**
בני חורין. וכגון שמוה שלא פרעו
דלא ק"ל (ה) המלוה בעבדו בעדים אין
האין לפרעו בעדים. אבל ממשועבדין
לא יגבה דעדים בלא שטר לית להו
קלא ולא אמרינן לקוחות אפסידו
אנפשיהו וקשיא לרב: **מלוה על פה.**
היינו מלוה את חבריו בעדים: **אינו**
נכתב לא את הירושלמי כו'. טעמא
מפני שבטלה מכלתמן [קעה:] שיעבדלא
לאו דאורייתא ומיהו לא ק"ל הכי
אלא כדמפרש הס"ס הלכא גובה מן
הירושלמי ולא מן הלקוחות: **ויזיק איניש**
כנדי. ומנכס שלא לפרסם הדבר
כל ששם יזא למכור קרקע לא
יעינו העולם שהוא דמוק לפרוע
מעות ולא יקחו ממנו ביוקר הלכך
מזיל הוה ליה ללקוחות למיעבד:
מאן דזבין כפרהסיא קובין. כדי
שיקפלו עליה לוקחין והלכך אפסידו
לקוחות אנפשיהו ששם מקרו יפה
היו שומעין מבני אדם שמכר מוכר

זה כבר קרקע באחריות: **אלנה האב**
דיושב כרעה דאזבה הוא ולא מני
לירש את האב: **ולוקח שנה.** שמכרה לו
הבן בשטר: **למימרא דלוקח.** מירש
דבר בלוקח מיירי הלכך אלימא ליה טפי
למימרא ממאי דמי ליה: **איז ליה קלא.**
והיה לו למערער למחות ומשום דלא
מיתה חזקה: **אלנה.** המחזיק: **כפני**
שלקחה מן הבן יש לו שטר: **הרי זו חזקה.**
ולא מני מפיך ליה לוקח דגן מדיה
דמחזיק משום דקטעין מחזיק שטר
היה לי מן האב וזהו דמי ששם
למחות בשעת לקיחה או
בשעת מיתת האב והואיל
ולא מיתה הריא חזקה:
ורמיהו אכלה. המחזיק
שנה בפני האב שריחה
הקרקע שלו ובפני הלווקח
שלקחה מן הבן שנה הרי
אילו מצטרפין הרי חזקה
ואין יכול הלווקח שוב
לערער ולומר לו כשם שיש
לי עדים ששלקחה מן הבן
כי שר' ע"ל דהארת שטרך
שקניחה מאביה שייכול
להשיב לו המחזיק עד
ג' שנים ונהתיב בשפירת
שטרך מאן ואילך לא
גזרתי. ואם איתא הלווקח
קלא אית ליה יכול לומר
לו הלווקח הריא ששפעת
שכארו לי הוא אין לך
מחאה גדולה מזו והיה לך
לשמור שטרך אלא ש"מ
מוקנת הרי זו חזקה מכלל
דלית ליה ללווקח קלא דאם
איתא דקלא אית ליה אין
לך מחאה גדולה מזו ואין
זו חזקה בימינו ליה אמר:
רב פסא. לעולם אימא לך
דלווקח קלא אית ליה והבא
אמאי הריא חזקה כי לית
ליה שטרך משום דהבן
מכר ללווקח שדתייה חסם
ופכר לו ה' עמקן הוואיל
ויכול לומר דמינו עצמו
אין ליה המחזיק ללווקח
אין ליה מחאה ששדתייה
אחרות הרי מוכר לו ולא
זו החזקה. הרי לך לא
חששת לשמור שטרי חזר
מני שנים מעשה שקניחה
הלכך הריא חזקה אבל
בעלמא לוקח אית ליה קלא:

מלוה על פה אינו גובה לא מן הירושלמי ולא מן הלקוחות. לא
איתרין אלא משום יורשין ללקוחות מנינא כהדיל וקסבר
שעבדלא לאו דאורייתא ומלוה בשטר שהוא גובה היינו שלא תנעול
דלת בפני לזין ומכר נמי משום תקנת השוק ואע"ג דבירושלמי לא
שייך לחלק על מלוה על פה למלוה
בשטר מי"מ כל היכא דגבי לקוחות
חיישין משום נעילת דלת כמו מלוה
בשטר או מלוה הכמוזה צמורה למ"ד
(קדושין טו:) ככמוזה בשטר דמי או
כשעמד דבין או עשה עבדו אפומיקי
גבי נמי מימתי אבל מלוה על פה
כיון דלא משש לעשות נגלגות לגבות
מלקוחות כי לא גבי נמי מימתי
ליכא נעילת דלת והא דלמרי' צ"פ"ק
דבבא קמא (דף י"א:) גבי (ו) הלכה
גזינן מן העבדים אמר רב נחמן
לעולא אמר ר"א אפילו מרמי לא
מנייה מיניה ואפילו מנגלגות דעל
כתפיה שם מפורש: **בפני האב**
שנה בו'. והא דלמרינן בפרק שני
דכמוזה (דף י"ו:) ושם ד"ה וחסתא אמר
רב הונא אין מחזיקין בנכסי קטן
ואפילו הגדיל לא כמו ששם מפרש
שם דיתום אפילו גדול במילי דאזבה
קטן הוא ואין מועלת חזקה לגביה אפילו
שהיה גדול כשמת אביו דהא הלא אמר
כהדיל דהוי חזקה כשאלכ בפני הבן
והאכ שני חזקה אלא דוקא שהיה קטן
כשמת אביו אינה חזקה אע"פ שאחרי
כן הגדיל. ר"י: **וא"י** שלקא דעתך
לוקח אית ליה קלא אין לך מחאה גדולה
מזו. חור"י דהוי מני' לשנוי כאן בשטר
כאן בלא שטר דאין מצטרפין אלא
בשטר כדלמרינן לעיל אלא שמה
דעדיפא מיניה קא משני:

אבל
שנים שטרפין לשלש שנים
הבן חזקה שחרי הכל יודעים שדרך הבן
לעיל קלא. **ורמינהו כו'.** ולרב לא פריך לעיל
דמותר ליה למערער
האב. ליקרק שנה ומת
ואבלה בנו אחריו שנים
שנה וכו' הרי זו חזקה.
דמותרות לג' שנים:
והבן אכלה שנה. ומכרה
ללווקח ואבלה הלווקח שנה:
למימרא דלוקח אית ליה
אין שקניה הריא שריחה
פלוגי והוה ליה למערער
האב. ליקרק שנה ומת
בשעת מיתת האב והואיל
ולא מיתה הריא חזקה:
ורמיהו אכלה. המחזיק
שנה בפני האב שריחה
הקרקע שלו ובפני הלווקח
שלקחה מן הבן שנה הרי
אילו מצטרפין הרי חזקה
ואין יכול הלווקח שוב
לערער ולומר לו כשם שיש
לי עדים ששלקחה מן הבן
כי שר' ע"ל דהארת שטרך
שקניחה מאביה שייכול
להשיב לו המחזיק עד
ג' שנים ונהתיב בשפירת
שטרך מאן ואילך לא
גזרתי. ואם איתא הלווקח
קלא אית ליה יכול לומר
לו הלווקח הריא ששפעת
שכארו לי הוא אין לך
מחאה גדולה מזו והיה לך
לשמור שטרך אלא ש"מ
מוקנת הרי זו חזקה מכלל
דלית ליה ללווקח קלא דאם
איתא דקלא אית ליה אין
לך מחאה גדולה מזו ואין
זו חזקה בימינו ליה אמר:
רב פסא. לעולם אימא לך
דלווקח קלא אית ליה והבא
אמאי הריא חזקה כי לית
ליה שטרך משום דהבן
מכר ללווקח שדתייה חסם
ופכר לו ה' עמקן הוואיל
ויכול לומר דמינו עצמו
אין ליה המחזיק ללווקח
אין ליה מחאה ששדתייה
אחרות הרי מוכר לו ולא
זו החזקה. הרי לך לא
חששת לשמור שטרי חזר
מני שנים מעשה שקניחה
הלכך הריא חזקה אבל
בעלמא לוקח אית ליה קלא:

פ"ק (א) האומנין. בעלי אומנות שמתקנין כלים או צבעין או כובסין שמתקנין בגדיים בשכריות אע"פ שיש בהותן
התפוצים אינה חזקה משום דמינו המערער לומר לתקני נתתי לך: והשומעין. אם החזיק אחד בחלק חבריו ג' שנים אינה חזקה דאיכא
למיור כך התנו ביניהם שמתא ברישות זה ה' שנים וכן ברישות של אחי: והאריסין. שיוודין לתקן למצדד אשליש ולרביעו אם
טוען שני חזקה החזקה בקרקע אינה חזקה שייכול לומר לו המערער לאריסת הורדתיך וכן האפוטרופין של יתומין:

קבו א מ"י פ"ה מהל'
מלוה ה"ה פ"ה פ"ה
ז' טו"ש"ע ח"מ פ"ה קמ'
ט"פ ק"א:
קבו ב מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ג ד מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ד מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ה מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ו מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ז מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ח מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ט מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו י מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו י"א מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו י"ב מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו י"ג מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו י"ד מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו י"ה מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו י"ו מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו י"ז מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו י"ח מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו י"ט מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו כ מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו כ"א מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו כ"ב מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו כ"ג מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו כ"ד מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו כ"ה מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו כ"ו מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו כ"ז מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו כ"ח מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו כ"ט מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ל מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ל"א מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ל"ב מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ל"ג מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ל"ד מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ל"ה מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ל"ו מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ל"ז מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ל"ח מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ל"ט מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו מ מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו מ"א מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו מ"ב מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו מ"ג מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו מ"ד מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו מ"ה מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו מ"ו מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו מ"ז מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו מ"ח מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו מ"ט מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו נ מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו נ"א מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו נ"ב מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו נ"ג מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו נ"ד מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו נ"ה מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו נ"ו מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו נ"ז מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו נ"ח מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו נ"ט מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ס מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ס"א מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ס"ב מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ס"ג מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ס"ד מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ס"ה מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ס"ו מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ס"ז מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ס"ח מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ס"ט מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ס"י מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ס"יא מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ס"יב מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ס"יג מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ס"יד מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ס"טו מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ס"טז מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ס"יז מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ס"יח מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ס"יט מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ס"כ מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ס"כ"א מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ס"כ"ב מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ס"כ"ג מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ס"כ"ד מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ס"כ"ה מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ס"כ"ו מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ס"כ"ז מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ס"כ"ח מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ס"כ"ט מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ס"ל מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ס"לא מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ס"לב מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ס"לג מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ס"לד מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ס"לה מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ס"לז מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ס"לח מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ס"לט מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ס"מ מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ס"מ"א מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ס"מ"ב מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ס"מ"ג מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ס"מ"ד מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ס"מ"ה מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ס"מ"ו מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ס"מ"ז מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ס"מ"ח מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ס"מ"ט מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ס"נ מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ס"נ"א מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ס"נ"ב מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ס"נ"ג מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ס"נ"ד מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ס"נ"ה מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ס"נ"ו מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ס"נ"ז מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ס"נ"ח מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ס"נ"ט מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ס"ס מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ס"ס"א מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"א:
קבו ס"ס"ב מ"י פ"ה מהל'
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
טו"ש"ע ח"מ פ"ה פ"ה
ט"פ ק"

חזקת הבתים פרק שלישי בבא בתרא

מג.

עין משפט
נר מצוה

(א) כחובת פה. (ב) נטין עמ.
 (ג) לקמן טע. כרמית דר. (ד)
 (ה) לקמן טע. (ו) כחובת
 ועמ. (ז) לקמן טע. (ח) כחובת
 (ט) ופירש מוס מר דר. (י)
 ורמ' האל.

גליון הש"ס

רשב"ם ד"ה ליסתלקו ב"י
 וקניו ביה. קשה לי הא ק"ל
 גדול ולא מיליטו כבעלים
 רבותא נקט לאשמועינן דכ"י הא
 גוואל הוא לטון מתנה: מאי הוי.
 הרי אינו לטון מתנה ואכתי גווגע
 בעדי הוי. האומר להצדו. שותף.
 ואין לי עסק בה. כלומר לא יהא לי
 עסק בה ומכלל אמה שומע אלא
 הכל יהא שגך אלא שלא הויתא הדבר
 בפירוט מפני: וידי יהו מסולקוס לא
 אמר כלום. דכיון דכ"י יד על חלק
 בשדה הוא אומר לא יהא לי חלק בן
 אין זה לטון מתנה להצדו אלא לטון
 תפלה הוא הלאוי שלא יהא לי חלק
 בשדה זו וכל זמן שלא אמר יהי גמון
 כך שדה זו לא יהא עדיין מרשותו ואין
 לך לטון זה אלא צדו שדעתי לא
 וכה זו והוא מתנה בעני שלא יהא
 שלו כשיצוא הזמן שעתיד לזכות
 באתו דבר דאין אדם וכה דכ"י
 בעל כרחו דללקמן בפירקין (דף מט.)
 ובתנאי (דף פג.) דנחלה הגהה לו לאדם
 לאחר זמן מתנה עליה שלא ירשה
 אבל מתוך סבבה הדבר של הוא
 והוא אומר לא יהא שלי לא אמר
 כלום דבעל כרחו יהיה שלו כל זמן
 שלא יתנה לאחרים. כן נראה צעני
 ועיקר והכי מוכח לקמן בפירקין (שס.)
 וי"מ דמשום הכי לא אמר כלום
 דקאמר אין לי דין ודברים ולא
 קאמר לא יהא ונמאל שהוא מסוב
 שהי יש לו חלק בו והוא אומר אין
 לי ושבו הוא דאין זה לטון הגמ'
 לומר בשום מקום לא יהא והכי מוכח
 לקמן דקמשיי הכא בתנאי עסקת
 בשקנו מידו ולא קא מתרך באומר לא
 יהא: כשקנו מידו. שותף חבירו קנה
 מידו בתנאי סודר והשמה דליכא קנין
 מועיל הקנין: וכי מידו מאי הוי.

הגהות הב"ח

(א) ה"ב ד"ה (דף קרס) (דף קרס)
 שבו וכו' כלאים שלא יסלקו
 אומר כמו: (ב) ד"ה מתי וכו'
 מהו אירא מפני שמעמדה
 בפני ב"ח מיוק:

מוסף רש"י

האומר לחבירו. טעם שדה
 של שותף אומר האחד
 לחבירו אמן חן הלוטוס
 הללו. בין כחובתו בין כחובתו
 ובתנאי (דף פג.) ואין לי עסק
 בה. אמת מכל לעומת הללו
 ונטין עמ. לא אמר כלום.
 דאין לטון מתנה ובהתנאי
 פג. ולא אמר ומהו ובהתנאי
 כד: דמתחיל שיהא שלו לך
 לכחול לטון מתנה (נטין עמ.)
 דאין לו לטון מתנה (נטין עמ.)
 לא יהא לי חלק בעל. דעל
 כרחו הרי הוא על ששדה
 לחבירו עדי מתנה לך עדי
 מתנה עדי ששדה לך
 מתנה עדי ששדה לך
 מתנה עדי ששדה לך

רבינו גרשום

ועדיין זה על זה בדמור
 לעיל: ואמאי בעדין. מהו
 נוגעין בעדותו. דאמאי
 דאם האחד היה מאמר חלקו
 היה חזרו זה ששדה והוא
 נוטל חצי מחלקו של חבירו
 והלכך מסייע לשותפו כדי
 שלא יפסיד הוא עצמו:
 הכא בבאי עסקין. דמצי
 מעיד לו: דכתב ליה. כל חר
 לחבירו: דין ודברים אין
 לי על שדה זו. של חבירו
 ואפי' מאמר אחד חלקו א:
 והא לא אמר ולא כלום א:
 שאמר לחבירו דין ודברים
 אין לי בשדה זו ודמשיה לא
 מסתלק דהא קא חזינו דאית
 ליה. וכי הכי נמי ליה הכא
 דאמר ליה אין לי עסק בה
 וידי מסולקוס ממנה את קא
 חזינו. דאית ליה חלק בה
 בעמיה לא אמר כלום ונוגע
 ונטין עמ. בשקנו מידו.
 דאית ליה חזרו על חבירו
 כלום משה מעיד דלא
 נוגע בעדותו: וכי קני מידו.
 מעיד לו והלא נוגע בעדותו
 הוא מפני שמעמדה זה
 המעיד בפני בעל חוב
 שלו. והדבר יקנה לו חזק
 דומה כמכרו זה לזה ונמכר
 לשותפו לאחר ששתתוב
 ממנו למלוה דכשעמד ב
 מה שמכר ומשיה מוכיח
 לשותפו כדי שיבא בעל חוב
 שלו ויטרפנה ממנו בשביל
 חובו כי הכי דלא מקרי
 לזה רשע ולא יהא יושלם: דאמר
 רבין כו. והני שותפין נמי
 כמכורין לו לזה שאם יאבד
 אחד מהם חלקו שיתווה על
 האחר: אבא בבאי עסקין.
 דמצי מעיד דקביל עליה
 אחיותו: אחיותו דמאן
 קבילו עליהן. אי דעלמא

אמאי. מעדין זה על זה: נוגעין בעדותו. כל זמן שלא חלקו
 לגמרי אם יכול שום מערער כלום מן השדה יפסידו שניהם ונמאל
 דלעמנו מעיד: דכתב ליה. הא מעיד להאי מחזיק דין ודברים אין לי
 עמך בכל השדה ואפילו על חלקי שהכל שגך והכי משמע דין ודברים
 לא יהא לי על שדה זו ולטון חכמים
 והלכך כיון דנתן לו חלקו מעיד עליה
 דלא נוגע בעדותו הוא. והכי נמי היה
 מצי לתרוי כשהקנה לו חלקו אלא
 רבותא נקט לאשמועינן דכ"י הא
 גוואל הוא לטון מתנה: מאי הוי.
 הרי אינו לטון מתנה ואכתי גווגע
 בעדי הוי. האומר להצדו. שותף.
 ואין לי עסק בה. כלומר לא יהא לי
 עסק בה ומכלל אמה שומע אלא
 הכל יהא שגך אלא שלא הויתא הדבר
 בפירוט מפני: וידי יהו מסולקוס לא
 אמר כלום. דכיון דכ"י יד על חלק
 בשדה הוא אומר לא יהא לי חלק בן
 אין זה לטון מתנה להצדו אלא לטון
 תפלה הוא הלאוי שלא יהא לי חלק
 בשדה זו וכל זמן שלא אמר יהי גמון
 כך שדה זו לא יהא עדיין מרשותו ואין
 לך לטון זה אלא צדו שדעתי לא
 וכה זו והוא מתנה בעני שלא יהא
 שלו כשיצוא הזמן שעתיד לזכות
 באתו דבר דאין אדם וכה דכ"י
 בעל כרחו דללקמן בפירקין (דף מט.)
 ובתנאי (דף פג.) דנחלה הגהה לו לאדם
 לאחר זמן מתנה עליה שלא ירשה
 אבל מתוך סבבה הדבר של הוא
 והוא אומר לא יהא שלי לא אמר
 כלום דבעל כרחו יהיה שלו כל זמן
 שלא יתנה לאחרים. כן נראה צעני
 ועיקר והכי מוכח לקמן בפירקין (שס.)
 וי"מ דמשום הכי לא אמר כלום
 דקאמר אין לי דין ודברים ולא
 קאמר לא יהא ונמאל שהוא מסוב
 שהי יש לו חלק בו והוא אומר אין
 לי ושבו הוא דאין זה לטון הגמ'
 לומר בשום מקום לא יהא והכי מוכח
 לקמן דקמשיי הכא בתנאי עסקת
 בשקנו מידו ולא קא מתרך באומר לא
 יהא: כשקנו מידו. שותף חבירו קנה
 מידו בתנאי סודר והשמה דליכא קנין
 מועיל הקנין: וכי מידו מאי הוי.

והכי קאמר שנטול בשדה המגיע לכתמים כלאים שלא (א) יסתלקו אותו
 כמו קבלן כמו עושוין לנטוע שלא ברשות שמסלקין אותו בכך אפי'
 משדה העשויה לנטוע ובשדה שאין עשויה לנטוע כו' פי' ועוד שגם
 בשדה שאין עשויה לנטוע נוטל כמו בעשויה לנטוע מה שאין כן בנוטע
 שלא ברשות: אין י עסק בה א
 אמר בל"ב. וא"מ דבפרק השולח
 (נטין דף מג.) וסס) גבי מוכר עבדו
 לנכרי כו' אמר הכי דמי אונס דכתב
 ליה לכתמיה ממנו אין לי עסק בך
 אלא מה שאין לי עסק בך הוי לטון טוב
 ואורי' דאין לי עסק בך משמע אלא
 תהא לעמך וגבי עבד דמיה הכי
 את לעמך מהני נמי אין לי עסק בך
 אבל בשדה דלא שייך למימר הכי את
 לעמך כי אמר נמי אין לי עסק בך לא
 אמר כלום דכיון דליכא לפרושי אין לי
 עסק בך אלא תהא לעמך גבי שדה
 כמו גבי עבד לא משמע גבי שדה אין
 לי עסק בה אלא סליק דין ודברים
 כלמוכח בכריתות (דף כד.):

מפני שמעמדה בפני בע"א חובו.
 וא"מ מאי איריא מפני
 שמעמדה (ב) תיפוק ליה משום דלא
 ניחא ליה דמיהו מרעומת עליו כדאמרי'
 צפ"ק דצ"ק (דף מ.) ראונו שמכר שדה
 לשמעון שלא באחריות ואחא בעל חובו
 וקטרף לה מיניה דינא הוא דלמי
 ראונו ומשמעו דינא בהדיה ולא מצי
 א"ל לאו צעל דכריס דידי את דל"ל לא
 ניחא לי דמיהו אחרת משמעון מרעומת
 עילווי וי"ל דאין נפסל בצביל כו'
 לעדות א"ג הכא מיירי אפילו במכר
 בה שהיא שלו דליכא מרעומת:
 וליסתלקו ב"י תרי מינייהו
 וא"מ והא
 צענין דתחילתו וסופו שמעמדה האזי נותן לפני בעל
 הוי תחילה בפסול והוי כמו קרו
 ונתמך * ואורי' דלא שייך תחילתו
 בפסלות הכא כיון שאין פסלות תלוי
 בגוף * אלא בזמנו: (א)
 ה"ג ותסברא עניים שקלי
 ודיינין מופסלי
 [אלא] ה"ג צפסר תורה ואמאי קרי
 להו עניים כו':
 אמאי

רבינו גרשום (המשך)
 אחרות של כל אדם בעולם
 שאם יבא שום אדם ויערער
 עליו ויוראני מידו שחזרו
 וישלחו חצי מחלקו של
 חבירו: כל שכן וכל שכן
 דנוגע בעדות הוא דקסבר
 אס מאמר חבירו חלקו
 יחזרו עליו: אלא שקבל
 עליו בלבד אחריות דאית
 מחמתיה. דאי טרף לה בעל
 חוב דאיתו מפני ליה רכיב
 דקבל לו אחריות בשביל
 עמו וכלו אבא במחו לאו
 נוגע בעדות הוא למעורר
 דעלמא שאין בא בשבילו
 גתאן: וכי מסלק נפשיה.
 מכל וכל מוכר של שותפו
 מי מסתלק ומצי מעיד: אין
 דין. הגב: כדריי' אותה
 העיר. משום דנוגעין בדבר
 הן: ואין מביאין ראייה.
 עדות: ואם איתא. שדשות
 מי מסלק: לסתלקו חר
 מאותה העיר מחלק של
 ספר חזרו לדיינין. אלא
 שמי דלא מצי לסלקו
 נפשיהו מספר תורה הויתא
 דשותפין אינון משהיה
 דין הכי נמי ליהא דאמר
 השותף אין לי עסק בה הכי
 מסתלק: דלשמיעה קאי.
 ולא מצי לסלקו נפשיהו
 דלא מצי לסתמוי אודותיו
 שלא לשמוע מספר תורה
 אבל הכא גבי שדה מצו
 לסלקו נפשיהו כדאמרו:
 אין דין. לירושן: הכא
 נמי בס"ת קאמר. תנו מנה
 לבני עירי לקנות ס"ת
 דלשמיעה קאי: ותסברא.
 דמתחזקת היא דמצית
 לאקשויה ניהליה וכי עניים
 שקלי דהבנו ודייני העיר
 מופסלי: דמכל עניים אצל
 ס"ת. דכל אדם צריך לה:
 ובעינין דרמו עליהו. על
 אנשי העיר לפגוטן ומשיה
 אין דין בדייני העיר משום
 דכל זמן שמעות מנה הוא
 אחריהם לנשיהו ונוגעין בדבר
 הן: אי דקין להו. כמה נותן
 כל בעייהי כחודש לעיניו.
 ניהבו בי תרי מיניהו מאי
 דקין להו ומהו הכי בדייני
 הרשתא לא נעני: אפי' א
 ניהא להבנו דיני. דניווחו
 עניי דיני ולא יצטרחו ליתן
 להם כל כך ומשיהו אין
 דין:

אמאי מעדין זה על זה: נוגעין בעדותו. כל זמן שלא חלקו
 לגמרי אם יכול שום מערער כלום מן השדה יפסידו שניהם ונמאל
 דלעמנו מעיד: דכתב ליה. הא מעיד להאי מחזיק דין ודברים אין לי
 עמך בכל השדה ואפילו על חלקי שהכל שגך והכי משמע דין ודברים
 לא יהא לי על שדה זו ולטון חכמים
 והלכך כיון דנתן לו חלקו מעיד עליה
 דלא נוגע בעדותו הוא. והכי נמי היה
 מצי לתרוי כשהקנה לו חלקו אלא
 רבותא נקט לאשמועינן דכ"י הא
 גוואל הוא לטון מתנה: מאי הוי.
 הרי אינו לטון מתנה ואכתי גווגע
 בעדי הוי. האומר להצדו. שותף.
 ואין לי עסק בה. כלומר לא יהא לי
 עסק בה ומכלל אמה שומע אלא
 הכל יהא שגך אלא שלא הויתא הדבר
 בפירוט מפני: וידי יהו מסולקוס לא
 אמר כלום. דכיון דכ"י יד על חלק
 בשדה הוא אומר לא יהא לי חלק בן
 אין זה לטון מתנה להצדו אלא לטון
 תפלה הוא הלאוי שלא יהא לי חלק
 בשדה זו וכל זמן שלא אמר יהי גמון
 כך שדה זו לא יהא עדיין מרשותו ואין
 לך לטון זה אלא צדו שדעתי לא
 וכה זו והוא מתנה בעני שלא יהא
 שלו כשיצוא הזמן שעתיד לזכות
 באתו דבר דאין אדם וכה דכ"י
 בעל כרחו דללקמן בפירקין (דף מט.)
 ובתנאי (דף פג.) דנחלה הגהה לו לאדם
 לאחר זמן מתנה עליה שלא ירשה
 אבל מתוך סבבה הדבר של הוא
 והוא אומר לא יהא שלי לא אמר
 כלום דבעל כרחו יהיה שלו כל זמן
 שלא יתנה לאחרים. כן נראה צעני
 ועיקר והכי מוכח לקמן בפירקין (שס.)
 וי"מ דמשום הכי לא אמר כלום
 דקאמר אין לי דין ודברים ולא
 קאמר לא יהא ונמאל שהוא מסוב
 שהי יש לו חלק בו והוא אומר אין
 לי ושבו הוא דאין זה לטון הגמ'
 לומר בשום מקום לא יהא והכי מוכח
 לקמן דקמשיי הכא בתנאי עסקת
 בשקנו מידו ולא קא מתרך באומר לא
 יהא: כשקנו מידו. שותף חבירו קנה
 מידו בתנאי סודר והשמה דליכא קנין
 מועיל הקנין: וכי מידו מאי הוי.

אמאי מעדין זה על זה: נוגעין בעדותו. כל זמן שלא חלקו
 לגמרי אם יכול שום מערער כלום מן השדה יפסידו שניהם ונמאל
 דלעמנו מעיד: דכתב ליה. הא מעיד להאי מחזיק דין ודברים אין לי
 עמך בכל השדה ואפילו על חלקי שהכל שגך והכי משמע דין ודברים
 לא יהא לי על שדה זו ולטון חכמים
 והלכך כיון דנתן לו חלקו מעיד עליה
 דלא נוגע בעדותו הוא. והכי נמי היה
 מצי לתרוי כשהקנה לו חלקו אלא
 רבותא נקט לאשמועינן דכ"י הא
 גוואל הוא לטון מתנה: מאי הוי.
 הרי אינו לטון מתנה ואכתי גווגע
 בעדי הוי. האומר להצדו. שותף.
 ואין לי עסק בה. כלומר לא יהא לי
 עסק בה ומכלל אמה שומע אלא
 הכל יהא שגך אלא שלא הויתא הדבר
 בפירוט מפני: וידי יהו מסולקוס לא
 אמר כלום. דכיון דכ"י יד על חלק
 בשדה הוא אומר לא יהא לי חלק בן
 אין זה לטון מתנה להצדו אלא לטון
 תפלה הוא הלאוי שלא יהא לי חלק
 בשדה זו וכל זמן שלא אמר יהי גמון
 כך שדה זו לא יהא עדיין מרשותו ואין
 לך לטון זה אלא צדו שדעתי לא
 וכה זו והוא מתנה בעני שלא יהא
 שלו כשיצוא הזמן שעתיד לזכות
 באתו דבר דאין אדם וכה דכ"י
 בעל כרחו דללקמן בפירקין (דף מט.)
 ובתנאי (דף פג.) דנחלה הגהה לו לאדם
 לאחר זמן מתנה עליה שלא ירשה
 אבל מתוך סבבה הדבר של הוא
 והוא אומר לא יהא שלי לא אמר
 כלום דבעל כרחו יהיה שלו כל זמן
 שלא יתנה לאחרים. כן נראה צעני
 ועיקר והכי מוכח לקמן בפירקין (שס.)
 וי"מ דמשום הכי לא אמר כלום
 דקאמר אין לי דין ודברים ולא
 קאמר לא יהא ונמאל שהוא מסוב
 שהי יש לו חלק בו והוא אומר אין
 לי ושבו הוא דאין זה לטון הגמ'
 לומר בשום מקום לא יהא והכי מוכח
 לקמן דקמשיי הכא בתנאי עסקת
 בשקנו מידו ולא קא מתרך באומר לא
 יהא: כשקנו מידו. שותף חבירו קנה
 מידו בתנאי סודר והשמה דליכא קנין
 מועיל הקנין: וכי מידו מאי הוי.

אמאי מעדין זה על זה: נוגעין בעדותו. כל זמן שלא חלקו
 לגמרי אם יכול שום מערער כלום מן השדה יפסידו שניהם ונמאל
 דלעמנו מעיד: דכתב ליה. הא מעיד להאי מחזיק דין ודברים אין לי
 עמך בכל השדה ואפילו על חלקי שהכל שגך והכי משמע דין ודברים
 לא יהא לי על שדה זו ולטון חכמים
 והלכך כיון דנתן לו חלקו מעיד עליה
 דלא נוגע בעדותו הוא. והכי נמי היה
 מצי לתרוי כשהקנה לו חלקו אלא
 רבותא נקט לאשמועינן דכ"י הא
 גוואל הוא לטון מתנה: מאי הוי.
 הרי אינו לטון מתנה ואכתי גווגע
 בעדי הוי. האומר להצדו. שותף.
 ואין לי עסק בה. כלומר לא יהא לי
 עסק בה ומכלל אמה שומע אלא
 הכל יהא שגך אלא שלא הויתא הדבר
 בפירוט מפני: וידי יהו מסולקוס לא
 אמר כלום. דכיון דכ"י יד על חלק
 בשדה הוא אומר לא יהא לי חלק בן
 אין זה לטון מתנה להצדו אלא לטון
 תפלה הוא הלאוי שלא יהא לי חלק
 בשדה זו וכל זמן שלא אמר יהי גמון
 כך שדה זו לא יהא עדיין מרשותו ואין
 לך לטון זה אלא צדו שדעתי לא
 וכה זו והוא מתנה בעני שלא יהא
 שלו כשיצוא הזמן שעתיד לזכות
 באתו דבר דאין אדם וכה דכ"י
 בעל כרחו דללקמן בפירקין (דף מט.)
 ובתנאי (דף פג.) דנחלה הגהה לו לאדם
 לאחר זמן מתנה עליה שלא ירשה
 אבל מתוך סבבה הדבר של הוא
 והוא אומר לא יהא שלי לא אמר
 כלום דבעל כרחו יהיה שלו כל זמן
 שלא יתנה לאחרים. כן נראה צעני
 ועיקר והכי מוכח לקמן בפירקין (שס.)
 וי"מ דמשום הכי לא אמר כלום
 דקאמר אין לי דין ודברים ולא
 קאמר לא יהא ונמאל שהוא מסוב
 שהי יש לו חלק בו והוא אומר אין
 לי ושבו הוא דאין זה לטון הגמ'
 לומר בשום מקום לא יהא והכי מוכח
 לקמן דקמשיי הכא בתנאי עסקת
 בשקנו מידו ולא קא מתרך באומר לא
 יהא: כשקנו מידו. שותף חבירו קנה
 מידו בתנאי סודר והשמה דליכא קנין
 מועיל הקנין: וכי מידו מאי הוי.

אמאי מעדין זה על זה: נוגעין בעדותו. כל זמן שלא חלקו
 לגמרי אם יכול שום מערער כלום מן השדה יפסידו שניהם ונמאל
 דלעמנו מעיד: דכתב ליה. הא מעיד להאי מחזיק דין ודברים אין לי
 עמך בכל השדה ואפילו על חלקי שהכל שגך והכי משמע דין ודברים
 לא יהא לי על שדה זו ולטון חכמים
 והלכך כיון דנתן לו חלקו מעיד עליה
 דלא נוגע בעדותו הוא. והכי נמי היה
 מצי לתרוי כשהקנה לו חלקו אלא
 רבותא נקט לאשמועינן דכ"י הא
 גוואל הוא לטון מתנה: מאי הוי.
 הרי אינו לטון מתנה ואכתי גווגע
 בעדי הוי. האומר להצדו. שותף.
 ואין לי עסק בה. כלומר לא יהא לי
 עסק בה ומכלל אמה שומע אלא
 הכל יהא שגך אלא שלא הויתא הדבר
 בפירוט מפני: וידי יהו מסולקוס לא
 אמר כלום. דכיון דכ"י יד על חלק
 בשדה הוא אומר לא יהא לי חלק בן
 אין זה לטון מתנה להצדו אלא לטון
 תפלה הוא הלאוי שלא יהא לי חלק
 בשדה זו וכל זמן שלא אמר יהי גמון
 כך שדה זו לא יהא עדיין מרשותו ואין
 לך לטון זה אלא צדו שדעתי לא
 וכה זו והוא מתנה בעני שלא יהא
 שלו כשיצוא הזמן שעתיד לזכות
 באתו דבר דאין אדם וכה דכ"י
 בעל כרחו דללקמן בפירקין (דף מט.)
 ובתנאי (דף פג.) דנחלה הגהה לו לאדם
 לאחר זמן מתנה עליה שלא ירשה
 אבל מתוך סבבה הדבר של הוא
 והוא אומר לא יהא שלי לא אמר
 כלום דבעל כרחו יהיה שלו כל זמן
 שלא יתנה לאחרים. כן נראה צעני
 ועיקר והכי מוכח לקמן בפירקין (שס.)
 וי"מ דמשום הכי לא אמר כלום
 דקאמר אין לי דין ודברים ולא
 קאמר לא יהא ונמאל שהוא מסוב
 שהי יש לו חלק בו והוא אומר אין
 לי ושבו הוא דאין זה לטון הגמ'
 לומר בשום מקום לא יהא והכי מוכח
 לקמן דקמשיי הכא בתנאי עסקת
 בשקנו מידו ולא קא מתרך באומר לא
 יהא: כשקנו מידו. שותף חבירו קנה
 מידו בתנאי סודר והשמה דליכא קנין
 מועיל הקנין: וכי מידו מאי הוי.

אמאי מעדין זה על זה: נוגעין בעדותו. כל זמן שלא חלקו
 לגמרי אם יכול שום מערער כלום מן השדה יפסידו שניהם ונמאל
 דלעמנו מעיד: דכתב ליה. הא מעיד להאי מחזיק דין ודברים אין לי
 עמך בכל השדה ואפילו על חלקי שהכל שגך והכי משמע דין ודברים
 לא יהא לי על שדה זו ולטון חכמים
 והלכך כיון דנתן לו חלקו מעיד עליה
 דלא נוגע בעדותו הוא. והכי נמי היה
 מצי לתרוי כשהקנה לו חלקו אלא
 רבותא נקט לאשמועינן דכ"י הא
 גוואל הוא לטון מתנה: מאי הוי.
 הרי אינו לטון מתנה ואכתי גווגע
 בעדי הוי. האומר להצדו. שותף.
 ואין לי עסק בה. כלומר לא יהא לי
 עסק בה ומכלל אמה שומע אלא
 הכל יהא שגך אלא שלא הויתא הדבר
 בפירוט מפני: וידי יהו מסולקוס לא
 אמר כלום. דכיון דכ"י יד על חלק
 בשדה הוא אומר לא יהא לי חלק בן
 אין זה לטון מתנה להצדו אלא לטון
 תפלה הוא הלאוי שלא יהא לי חלק
 בשדה זו וכל זמן שלא אמר יהי גמון
 כך שדה זו לא יהא עדיין מרשותו ואין
 לך לטון זה אלא צדו שדעתי לא
 וכה זו והוא מתנה בעני שלא יהא
 שלו כשיצוא הזמן שעתיד לזכות
 באתו דבר דאין אדם וכה דכ"י
 בעל כרחו דללקמן בפירקין (דף מט.)
 ובתנאי (דף פג.) דנחלה הגהה לו לאדם
 לאחר זמן מתנה עליה שלא ירשה
 אבל מתוך סבבה הדבר של הוא
 והוא אומר לא יהא שלי לא אמר
 כלום דבעל כרחו יהיה שלו כל זמן
 שלא יתנה לאחרים. כן נראה צעני
 ועיקר והכי מוכח לקמן בפירקין (שס.)
 וי"מ דמשום הכי לא אמר כלום
 דקאמר אין לי דין ודברים ולא
 קאמר לא יהא ונמאל שהוא מסוב
 שהי יש לו חלק בו והוא אומר אין
 לי ושבו הוא דאין זה לטון הגמ'
 לומר בשום מקום לא יהא והכי מוכח
 לקמן דקמשיי הכא בתנאי עסקת
 בשקנו מידו ולא קא מתרך באומר לא
 יהא: כשקנו מידו. שותף חבירו קנה
 מידו בתנאי סודר והשמה דליכא קנין
 מועיל הקנין: וכי מידו מאי הוי.

אמאי מעדין זה על זה: נוגעין בעדותו. כל זמן שלא חלקו
 לגמרי אם יכול שום מערער כלום מן השדה יפסידו שניהם ונמאל
 דלעמנו מעיד: דכתב ליה. הא מעיד להאי מחזיק דין ודברים אין לי
 עמך בכל השדה ואפילו על חלקי שהכל שגך והכי משמע דין ודברים
 לא יהא לי על שדה זו ולטון חכמים
 והלכך כיון דנתן לו חלקו מעיד עליה
 דלא נוגע בעדותו הוא. והכי נמי היה
 מצי לתרוי כשהקנה לו חלקו אלא
 רבותא נקט לאשמועינן דכ"י הא
 גוואל הוא לטון מתנה: מאי הוי.
 הרי אינו לטון מתנה ואכתי גווגע
 בעדי הוי. האומר להצדו. שותף.
 ואין לי עסק בה. כלומר לא יהא לי
 עסק בה ומכלל אמה שומע אלא
 הכל יהא שגך אלא שלא הויתא הדבר
 בפירוט מפני: וידי יהו מסולקוס לא
 אמר כלום. דכיון דכ"י יד על חלק
 בשדה הוא אומר לא יהא לי חלק בן
 אין זה לטון מתנה להצדו אלא לטון
 תפלה הוא הלאוי שלא יהא לי חלק
 בשדה זו וכל זמן שלא אמר יהי גמון
 כך שדה זו לא יהא עדיין מרשותו ואין
 לך לטון זה אלא צדו שדעתי לא
 וכה זו והוא מתנה בעני שלא יהא
 שלו כשיצוא הזמן שעתיד לזכות
 באתו דבר דאין אדם וכה דכ"י
 בעל כרחו דללקמן בפירקין (דף מט.)
 ובתנאי (דף פג.) דנחלה הגהה לו לאדם
 לאחר זמן מתנה עליה שלא ירשה
 אבל מתוך סבבה הדבר של הוא
 והוא אומר לא יהא שלי לא אמר
 כלום דבעל כרחו יהיה שלו כל זמן
 שלא יתנה לאחרים. כן נראה צעני
 ועיקר והכי מוכח לקמן בפירקין (שס.)
 וי"מ דמשום הכי לא אמר כלום
 דקאמר אין לי דין ודברים ולא
 קאמר לא יהא ונמאל שהוא מסוב
 שהי יש לו חלק בו והוא אומר אין
 לי ושבו הוא דאין זה לטון הגמ'
 לומר בשום מקום לא יהא והכי מוכח
 לקמן דקמשיי הכא בתנאי עסקת
 בשקנו מידו ולא קא מתרך באומר לא
 יהא: כשקנו מידו. שותף חבירו קנה
 מידו בתנאי סודר והשמה דליכא קנין
 מועיל הקנין: וכי מידו מאי הוי.

אמאי מעדין זה על זה: נוגעין בעדותו. כל זמן שלא חלקו
 לגמרי אם יכול שום מערער כלום מן השדה יפסידו שניהם ונמאל
 דלעמנו מעיד: דכתב ליה. הא מעיד להאי מחזיק דין ודברים אין לי
 עמך בכל השדה ואפילו על חלקי שהכל שגך והכי משמע דין ודברים
 לא יהא לי על שדה זו ולטון חכמים
 והלכך כיון דנתן לו חלקו מעיד עליה
 דלא נוגע בעדותו הוא. והכי נמי היה
 מצי לתרוי כשהקנה לו חלקו אלא
 רבותא נקט לאשמועינן דכ"י הא
 גוואל הוא לטון מתנה: מאי הוי.
 הרי אינו לטון מתנה ואכתי גווגע
 בעדי הוי. האומר להצדו. שותף.
 ואין לי עסק בה. כלומר לא יהא לי
 עסק בה ומכלל אמה שומע אלא
 הכל יהא שגך אלא שלא הויתא הדבר
 בפירוט מפני: וידי יהו מסולקוס לא
 אמר כלום. דכיון דכ"י יד על חלק
 בשדה הוא אומר לא יהא לי חלק בן
 אין זה לטון מתנה להצדו אלא לטון
 תפלה הוא הלאוי שלא יהא לי חלק
 בשדה זו וכל זמן שלא אמר יהי גמון
 כך שדה זו לא יהא עדיין מרשותו ואין
 לך לטון זה אלא צדו שדעתי לא
 וכה זו והוא מתנה בעני שלא יהא
 שלו כשיצוא הזמן שעתיד לזכות
 באתו דבר דאין אדם וכה דכ"י
 בעל כרחו דללקמן בפירקין (דף מט.)
 ובתנאי (דף פג.) דנחלה הגהה לו לאדם
 לאחר זמן מתנה עליה שלא ירשה
 אבל מתוך סבבה הדבר של הוא
 והוא אומר לא יהא שלי לא אמר
 כלום דבעל כרחו יהיה שלו כל זמן
 שלא יתנה לאחרים. כן נראה צעני
 ועיקר והכי מוכח לקמן בפירקין (שס.)
 וי"מ דמשום הכי לא אמר כלום
 דקאמר אין לי דין ודברים ולא
 קאמר לא יהא ונמאל שהוא מסוב
 שהי יש לו חלק בו והוא אומר אין
 לי ושבו הוא דאין זה לטון הגמ'
 לומר בשום מקום לא יהא והכי מוכח
 לקמן דקמשיי הכא בתנאי עסקת
 בשקנו מידו ולא קא מתרך באומר לא
 יהא: כשקנו מידו. שותף חבירו קנה
 מידו בתנאי סודר והשמה דליכא קנין
 מועיל הקנין: וכי מידו מאי הוי.

(א) נראה דג"ל ואפי' מאמר
 אחד חלקו לא יפסידו שניהם.